

УДК: 352:004.77:351.83(477)

К. В. Мельникова

ORCID 0000-0001-6415-5667

В. С. Петренко

ORCID 0000-0001-8336-7665

А. С. Карнаушенко

ORCID 0000-0003-1813-2792

ЦИФРОВА ІНТЕГРАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ЕЛЕКТРОННИХ ПЕТИЦІЙ У СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У статті досліджено теоретичні та прикладні аспекти цифрової інтеграції механізмів електронних петицій у системі електронного врядування територіальних громад. Обґрунтовано роль електронних петицій як інструменту електронної демократії та громадської участі, що забезпечує цифрову взаємодію між населенням і органами місцевого самоврядування. Проаналізовано нормативно-правові засади функціонування електронних петицій в Україні, охарактеризовано основні цифрові платформи їх реалізації, зокрема E-DEM, сервіс «ВзаємоДія» та офіційні вебсайти територіальних громад. Розроблено авторський методичний підхід до оцінки цифрової доступності електронних петицій на основі індексу цифрової доступності, який враховує наявність трьох базових цифрових компонентів: інтеграції з платформою E-DEM, використання сервісу «ВзаємоДія» та спеціалізованого розділу на офіційному вебсайті громади. Проведено апробацію запропонованого підходу на прикладі 17 територіальних громад Херсонської області. За результатами дослідження виявлено суттєву нерівномірність рівня цифрової інтеграції механізмів електронної участі та встановлено наявність локального цифрового розриву. Визначено громади з високим, достатнім і низьким рівнем цифрової доступності електронних петицій. Доведено, що цифрова доступність є базовою передумовою розвитку електронної демократії, однак ефективність електронних петицій залежить також від інституційної спроможності органів місцевого самоврядування, рівня відкритості влади та готовності враховувати громадські ініціативи у процесах прийняття управлінських рішень. Запропонований методичний підхід може бути використаний для моніторингу цифрової спроможності територіальних громад, виявлення диспропорцій цифрового розвитку та обґрунтування стратегічних рішень щодо вдосконалення механізмів електронної демократії в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України.

Ключові слова: Електронні петиції; електронне врядування; електронна демократія; цифрова інтеграція; цифрова доступність; цифрова трансформація; цифрова спроможність територіальних громад; цифрова зрілість громад; громадська участь; електронна участь; місцеве самоврядування; територіальні громади; індекс цифрової доступності; цифрова нерівність; цифрова інфраструктура; партисипативне управління; децентралізація.

DOI 10.34079/2518-1394-2026-16-31-45-57

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку публічного управління характеризується глибокою цифровою трансформацією, яка виходить за межі простого впровадження окремих послуг і потребує формування цілісних сервісних екосистем. Цей процес охоплює не лише технологічне оновлення, а й докорінну зміну моделей взаємодії через перехід до концепції «Держава як платформа», де органи влади створюють

уніфіковані цифрові компоненти для взаємодії з громадянами. Впровадження таких технологій формує нову архітектуру врядування, засновану на принципах людиноцентричності, прозорості та партисипативності, де громадяни стають активними співтворцями публічної політики.

Одним із ключових напрямів є розвиток електронної демократії, що забезпечує використання інформаційно-комунікаційних технологій для реалізації громадської участі через такі інструменти, як громадський бюджет, електронні консультації та опитування. Особливе місце посідають електронні петиції, які поступово трансформуються з формального каналу комунікації на дієвий механізм впливу на державну політику та порядок денний. На відміну від індивідуальних звернень, е-петиції виступають інструментом «позаелекторальної» участі, що дозволяє консолідувати суспільну підтримку та забезпечувати високий рівень публічного контролю за діяльністю влади.

У науковому рівні електронні петиції є індикатором цифрової зрілості територіальної громади. Їхня ефективність безпосередньо залежить від наявності інституційних передумов: нормативно-правової визначеності, організаційно-координаційної спроможності, упорядкованого управління даними та належного кадрового забезпечення. Технологічно інтегрована архітектура петицій має базуватися на системах єдиного входу, цифрової ідентифікації та інтероперабельного обміну даними через державні ресурси, такі як система «Трембіта» та портал «ВзаємоДія».

Проблема цифровізації набуває особливої гостроти на рівні громад, де спостерігається значна цифрова асиметрія. Дані вимірювань 2025 року свідчать, що середній Індекс цифрової трансформації громад становить лише 16 балів зі 100, що підтверджує існування стійкого локального цифрового розриву. У той час як громади-лідери інтегрують інструменти е-демократії в міські застосунки (наприклад, «Київ Цифровий»), у багатьох інших громадах цифрові механізми залишаються формальними або взагалі відсутніми, що обмежує доступ населення до демократичних процедур.

Для Херсонської області ця проблематика має стратегічне значення в контексті подолання наслідків воєнних дій та післявоєнного відновлення. Електронні петиції визначені як ефективний механізм, що може слугувати «голосом громадськості» у процесах відбудови та моніторингу реформ. Попри те, що Херсон був серед пілотних міст із запуску місцевих петицій у застосунку «Дія», рівень розвитку цифрової інфраструктури в регіоні залишається неоднорідним через воєнні виклики та безпекові критерії. Відновлення системи місцевого управління потребує спеціального аналізу рівня цифрової стійкості громад Херсонщини та розробки адаптивних моделей цифрової взаємодії для залучення мешканців до формування пріоритетів відновлення територій.

Аналіз останніх джерел та публікацій. Сучасний науковий дискурс розглядає електронну демократію не просто як цифрову адаптацію адміністративних процедур, а як складну систему інституційно та технологічно опосередкованої участі громадян у врядуванні. С. Кліфт (Clift, 2004) у межах моделі «перехрещення сценаріїв» обґрунтовує, що розвиток цифрової демократії детермінується взаємодією рівня використання ІКТ та громадянської мотивації, що визначає спроможність як громадянського суспільства, так і владних інституцій. Концептуальні засади е-демократії, за твердженням Р. Лінднера та Г. Айхгольцера (Lindner and Aichholzer, 2020), базуються на принципах партисипаторної та деліберативної демократії, де особливий акцент робиться на якісному вимірі раціонального, аргументованого діалогу як передумови прийняття легітимних рішень.

Вітчизняні дослідники, зокрема Н. Грицяк, С. Соловійов (Грицяк та Соловійов, 2015), М. Бучин (Бучин, 2017) та А. Акімов (Акімов, 2018), класифікують е-демократію як ініціативу «знизу», спрямовану на якісне підвищення рівня участі громадян у політичному житті та інституційну модернізацію публічного управління. У цій системі

електронні петиції визнаються одним із найбільш релевантних інструментів «позаелекторальної» участі, що дозволяє громадянам безпосередньо впливати на формування політичного порядку денного. Ф. Метьюз (Matthews, 2021) на прикладі досвіду Великої Британії підкреслює, що е-петиції виступають дієвим механізмом артикуляції суспільних інтересів, який змушує політичні еліти реагувати на запити громади. Л. Доскіч (Доскіч, 2022), проводячи компаративний аналіз досвіду України та Польщі, зазначає, що в польській практиці цей інститут є краще регламентованим, тоді як в Україні він часто залишається епізодичним явищем через слабку інституціоналізацію.

Проблематика правового забезпечення е-петицій в Україні, на якій акцентує О. Галус (Halus, 2026) полягає у відсутності уніфікованих стандартів щодо порогів підписів та процедур розгляду, що створює нерівні умови для реалізації прав громадян у різних громадах. Попри це, аналіз Т. Лушагіної та І. Лаптіна (Лушагіна та Лаптін, 2025) підтверджує спроможність петицій мобілізувати суспільство, що доведено успішними кейсами впливу на державні рішення, зокрема щодо відкриття реєстру е-деклараций, обмеження онлайн-казино та захисту прав споживачів.

Дослідники акцентують увагу на переході від впровадження ізольованих сервісів до створення цілісних цифрових екосистем територіальних громад. М. Стіван та Н. Гой (Стіван та Гой, 2026) обґрунтовують необхідність інтегрованого підходу, який поєднує сервісну, платформно-інтероперабельну та людиноцентричну логіки, спираючись на праці М. Гаско-Ернандес (Gasco-Hernandez, 2024) щодо важливості організаційної спроможності муніципалітетів. Х. Кохалик (Кохалик, 2025), аналізуючи іспанський досвід (платформи Decide Madrid та Decidim Barcelona), наголошує на важливості «технополітичної» гібридизації та залучення мешканців до співтворення цифрових інструментів. В умовах децентралізації та воєнних викликів В. Остап'як та Л. Мосора (Остап'як та Мосора, 2026) досліджують е-демократію як чинник цифрової стійкості громад, вказуючи на критичну асиметрію розвитку між великими містами та сільськими територіями. При цьому О. Діденко та І. Кульчій (Діденко та Кульчій, 2025) розглядають цифрові інструменти (GIS, CRM, ERP) як базис для інноваційного управління муніципальними проєктами, що забезпечує прозорість та ефективність використання ресурсів.

Спільним висновком таких авторів як Б. Михальчук (Михальчук, 2024) та Н. Піскоха (Піскоха, 2021) є твердження, що попри лідируючі позиції України в міжнародних рейтингах (зокрема E-Participation Index ООН), існують глибокі системні бар'єри. До них належать: локальний цифровий розрив, недостатня підзвітність органів влади (низький рівень реального втілення підтриманих ініціатив), безпекові ризики воєнного стану та правова неузгодженість між загальнодержавним законодавством і статутами громад. Таким чином, науковий дискурс зміщується від опису технологічних можливостей до аналізу глибинної інституційної інтеграції цифрових механізмів у систему місцевого самоврядування.

Метою статті є дослідження теоретичних засад цифрової інтеграції механізмів електронних петицій у системі електронного врядування територіальних громад, розроблення методичного підходу до оцінки цифрової доступності електронних петицій на основі авторського індексу цифрової доступності та проведення порівняльного аналізу територіальних громад Херсонської області з метою виявлення рівня їх цифрової спроможності до забезпечення електронної участі громадян, визначення проявів цифрової нерівності та формування практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів електронної демократії в умовах цифрової трансформації та післявоєнного відновлення України.

Виклад основного матеріалу. Розвиток електронних петицій в Україні є складовою ширших процесів цифровізації публічного управління, становлення електронної демократії та трансформації механізмів взаємодії органів влади й громадянського суспільства. Інституціоналізація цього інструменту стала важливим етапом розвитку громадської участі в умовах цифрового суспільства, оскільки забезпечила можливість безпосередньої електронної взаємодії населення з органами державної влади та місцевого самоврядування.

Базовим нормативно-правовим актом, що регламентує функціонування електронних петицій в Україні, є Закон України «Про звернення громадян», до якого у 2015 році були внесені зміни щодо запровадження електронної петиції як особливої форми колективного звернення громадян. Законодавче закріплення цього механізму стало важливим кроком у розвитку електронної демократії, оскільки надало громадянам можливість ініціювати суспільно значущі питання через цифрові платформи та офіційні вебресурси органів влади.

Закон визначає загальні вимоги до порядку подання електронних петицій, процедури збору підписів, строків розгляду та оприлюднення результатів. Відповідно до чинного законодавства, електронні петиції можуть адресуватися Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, а також органам місцевого самоврядування. При цьому електронна петиція розглядається як форма колективної цифрової участі громадян у процесах публічного управління, що поєднує елементи громадського контролю, консультативної демократії та електронної комунікації.

На локальному рівні механізм функціонування електронних петицій конкретизується через регламенти органів місцевого самоврядування, статuti територіальних громад та окремі положення про електронні петиції. Саме ці нормативні акти визначають технічні та організаційні особливості реалізації права громадян на електронну участь у конкретній громаді.

Зокрема, локальне нормативне регулювання встановлює:

- порядок реєстрації користувачів;
- процедуру подання та оприлюднення петицій;
- вимоги до змісту електронної ініціативи;
- строки збору підписів;
- необхідну кількість голосів для розгляду;
- механізми інформування громадськості про результати розгляду.

У результаті цього в Україні сформувалася диференційована практика використання електронних петицій, оскільки різні територіальні громади застосовують відмінні підходи до визначення порогів підтримки, строків розгляду та механізмів взаємодії з громадянами. На нашу думку, така фрагментарність нормативного регулювання створює нерівномірні умови для реалізації механізмів електронної демократії в різних громадах та ускладнює формування єдиних підходів до оцінки ефективності електронних петицій.

Процедура подання електронної петиції передбачає проходження користувачем електронної ідентифікації через цифрові механізми авторизації, зокрема за допомогою BankID, MobileID або електронного підпису. Після реєстрації текст петиції оприлюднюється на відповідній цифровій платформі для збору підписів громадян.

Важливим елементом нормативного механізму є встановлення кількісного порогу підтримки, необхідного для офіційного розгляду ініціативи. На загальнодержавному рівні для звернення до Президента України необхідно зібрати не менше 25 тисяч підписів протягом трьох місяців. На рівні територіальних громад кількість необхідних голосів визначається органами місцевого самоврядування залежно від чисельності населення громади.

Практика функціонування електронних петицій свідчить, що саме порогові значення часто стають одним із ключових факторів результативності цього інструменту. У громадах із надмірно високими вимогами до кількості підписів значна частина ініціатив не досягає необхідного рівня підтримки, що негативно впливає на рівень громадської активності та довіру населення до механізмів електронної участі.

Після збору необхідної кількості голосів орган влади зобов'язаний розглянути петицію у встановлений строк та надати офіційну відповідь. Водночас чинне законодавство не передбачає обов'язковості позитивного вирішення порушеного питання, що суттєво обмежує імперативний характер електронних петицій як інструменту впливу громадян на управлінські процеси.

Ефективність електронних петицій значною мірою залежить від рівня розвитку цифрової інфраструктури територіальної громади та функціональних можливостей електронних платформ. В Україні використовуються як окремі вебпортали органів місцевого самоврядування, так і спеціалізовані сервіси електронної демократії.

У сучасних умовах простежується тенденція до інтеграції електронних петицій у комплексні цифрові екосистеми міст і громад. Прикладом такого підходу є використання мобільних застосунків та багатофункціональних платформ на кшталт «Київ Цифровий», що дозволяють поєднувати механізми електронної участі з іншими цифровими сервісами громади.

Перевагами сучасних платформ електронних петицій є:

- відкритість процесу збору підписів;
- оперативність комунікації;
- можливість публічного моніторингу статусу ініціатив;
- спрощення доступу громадян до інструментів електронної демократії;
- підвищення прозорості взаємодії між владою та громадою.

Разом із тим у частині громад функціонування платформ супроводжується технічними та організаційними проблемами, серед яких складність процедур авторизації, недостатня інтеграція з мобільними сервісами, низька зручність користування та відсутність ефективних механізмів зворотного зв'язку.

Попри активний розвиток цифрових механізмів громадської участі, чинна система нормативно-правового регулювання електронних петицій характеризується низкою системних проблем. Однією з ключових проблем залишається відсутність уніфікованого підходу до визначення процедур подання та розгляду електронних петицій на рівні територіальних громад. Внаслідок цього в Україні існує значна варіативність вимог до кількості підписів, строків збору голосів та порядку розгляду ініціатив.

Не менш важливою проблемою є формалізація механізму реагування органів влади на електронні петиції. У багатьох випадках розгляд ініціатив громадян завершується наданням формальної відповіді без подальшої імплементації запропонованих рішень у практику місцевого управління. Відсутність ефективних механізмів контролю за виконанням підтриманих петицій суттєво знижує рівень довіри громадян до цього інструменту та негативно впливає на громадську активність.

У межах парадигми цифрової трансформації одним із визначальних чинників розвитку е-демократії постає рівень цифрової доступності та інклюзивності. Саме цей показник визначає спроможність територіальних громад забезпечувати безперервну електронну взаємодію та інтегрувати інструменти участі у цілісну сервісну екосистему врядування. У цьому контексті електронні петиції слід розглядати не як ізольований ІТ-продукт, а як фундаментальний індикатор цифрової зрілості громади.

На відміну від традиційних підходів, що базуються на кількісних показниках (чисельність поданих петицій чи зареєстрованих користувачів), у межах даного дослідження акцент зміщується на аналіз цифрової інклюзії та безбар'єрності. Такий

методологічний вибір обумовлений тим, що в умовах нерівномірного відновлення цифрової інфраструктури, особливо в регіонах, які зазнали руйнівного впливу воєнних дій, базовою передумовою функціонування демократії є створення стійких та доступних цифрових каналів комунікації, що здатні стати «голосом громадськості» у процесах післявоєнної відбудови.

Запропонований методичний підхід базується на оцінюванні рівня цифрової інтеграції електронних петицій у систему електронного врядування територіальної громади. Для цього використовується авторський індекс цифрової доступності електронних петицій (D), який дозволяє оцінити рівень забезпечення громади базовими цифровими сервісами електронної участі.

$$D = \frac{E + V + S}{n},$$

де:

D – індекс цифрової доступності електронних петицій;

E – наявність інтеграції з платформою E-DEM;

V – використання сервісу «ВзаємоДія»;

S – наявність окремого розділу електронних петицій на офіційному вебсайті громади.

Для забезпечення зіставності показників за даним дослідженням доцільним є використання методу нормалізації даних, що дозволяє привести різномірні критерії оцінювання до єдиної шкали.

$$X_n = \frac{X_i - X_{\min}}{X_{\max} - X_{\min}},$$

де:

X_n – нормалізоване значення показника;

X_i – фактичне значення показника;

$X_{\min}$ – мінімальне значення показника;

$X_{\max}$ – максимальне значення показника.

З метою інтерпретації результатів оцінювання доцільно використовувати шкалу рівнів ефективності електронних петицій (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала оцінки ефективності електронних петицій

Значення інтегрального індексу	Рівень ефективності
0,00–0,25	Низький
0,26–0,50	Середній
0,51–0,75	Достатній
0,76–1,00	Високий

Джерело: складено автором

Практична апробація запропонованого методичного підходу здійснюється на прикладі територіальних громад Херсонської області, що дозволяє врахувати специфіку функціонування механізмів електронної демократії в умовах воєнного стану, нерівномірного розвитку цифрової інфраструктури та післявоєнного відновлення територій. Використання інтегрального підходу створює можливість не лише оцінити технічну наявність платформ електронних петицій, а і визначити реальний рівень цифрової спроможності громад до забезпечення електронної участі населення у процесах місцевого управління.

Платформи електронних петицій в Україні функціонують як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. На державному рівні механізм електронних петицій реалізується через офіційні вебресурси Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України. На рівні територіальних громад

найбільш поширеними є спеціалізовані платформи електронної демократії, інтегровані у вебсайти органів місцевого самоврядування або функціонуючі як окремі цифрові сервіси.

Однією з найбільш поширених платформ електронної демократії в Україні є система E-DEM, яка забезпечує функціонування електронних петицій, громадського бюджету, електронних консультацій та інших інструментів e-participation. Платформа характеризується стандартизованим підходом до організації електронної участі, наявністю механізмів електронної ідентифікації користувачів та відкритим доступом до інформації про подані ініціативи. Важливою перевагою E-DEM є можливість використання єдиної цифрової інфраструктури для різних територіальних громад, що сприяє уніфікації процедур електронної взаємодії між населенням та органами місцевого самоврядування.

Поряд із платформою E-DEM окремі територіальні громади використовують власні локальні сервіси або інтегрують механізми електронних петицій у комплексні цифрові екосистеми громад. Прикладом такого підходу є інтеграція сервісів електронної участі у мобільні застосунки та багатофункціональні цифрові платформи міського управління. Подібні рішення дозволяють об'єднувати електронні петиції з іншими цифровими сервісами громади, зокрема електронними зверненнями, повідомленнями про проблеми інфраструктури, громадським бюджетом та системами електронного інформування населення.

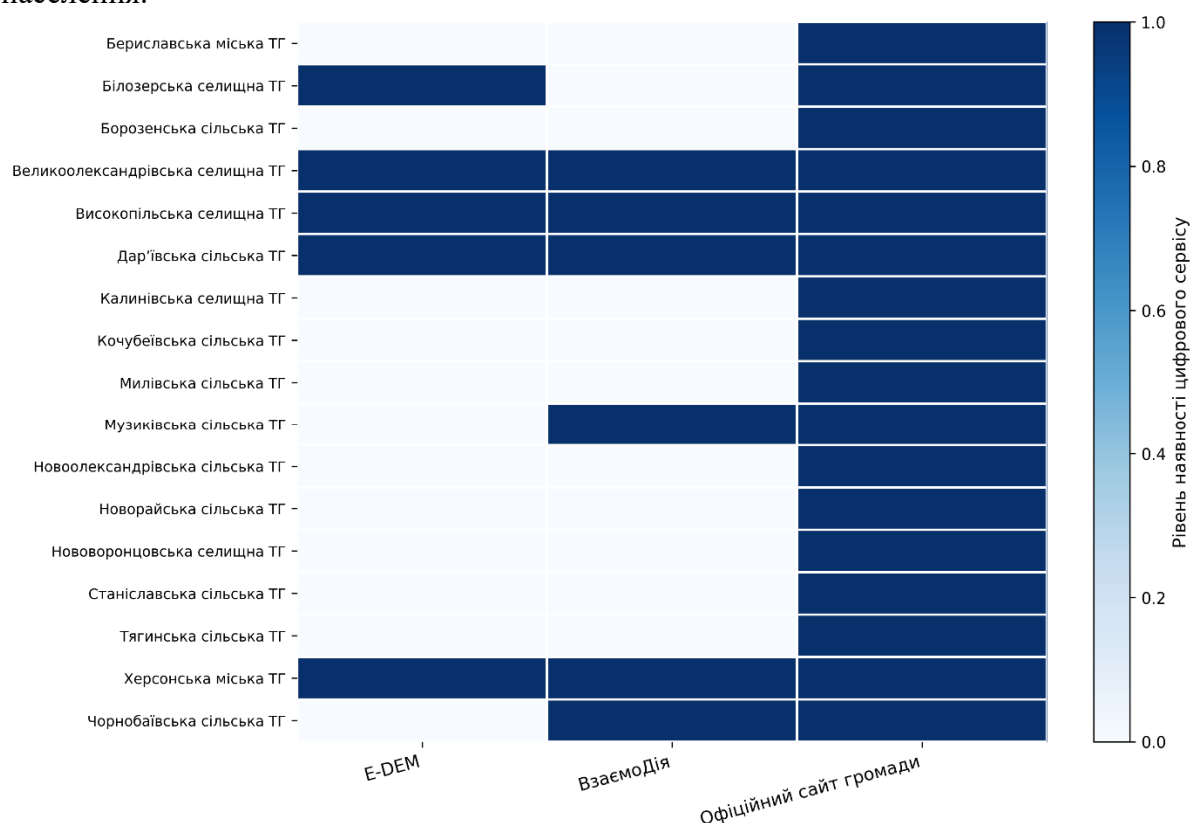

Рисунок 1. Рівень цифрової інтеграції платформ електронної участі у територіальних громадах Херсонської області

У межах дослідження територіальних громад Херсонської області встановлено, що рівень розвитку платформ електронних петицій є нерівномірним. Частина громад використовує спеціалізовані сервіси електронної демократії, тоді як у більшості сільських територіальних громад механізм електронних петицій або відсутній, або реалізується через окремі розділи офіційних вебсайтів без повноцінної інтеграції у

систему цифрового врядування. Найвищий рівень цифрової інтеграції спостерігається у Херсонській міській територіальній громаді, де функціонують комплексні цифрові сервіси електронної участі. Водночас у значній частині громад електронні петиції залишаються фрагментарним інструментом взаємодії влади та населення.

За компонентом цифрової доступності громади можна згрупувати так:

Таблиця 2

Розрахунок цифрової доступності громад

Рівень цифрової доступності	Значення	Громади
Високий	1,00	Великоолександрівська, Високопільська, Дар'ївська, Херсонська
Достатній	0,67	Білозерська, Музиківська, Чорнобаївська
Низький	0,33	Бериславська, Борозенська, Калинівська, Кочубеївська, Милівська, Новоолександрівська, Новорайська, Нововоронцовська, Станіславська, Тягинська

Джерело: розраховано автором

Результати оцінювання свідчать про суттєву нерівномірність розвитку цифрових механізмів громадської участі у територіальних громадах Херсонської області. Найвищий рівень цифрової доступності характерний для Херсонської міської, Великоолександрівської селищної, Високопільської селищної та Дар'ївської сільської територіальних громад, у яких функціонують усі три базові цифрові канали електронної участі. Наявність інтегрованих платформ електронної демократії у цих громадах свідчить про більш високий рівень цифрової зрілості та спроможності забезпечувати електронну взаємодію між владою та громадянами. Достатній рівень цифрової доступності зафіксовано у Білозерській селищній, Музиківській та Чорнобаївській сільських територіальних громадах. У цих громадах електронні петиції реалізуються через поєднання окремих цифрових платформ та офіційних вебресурсів, однак рівень інтеграції сервісів електронної демократії залишається частковим.

Водночас більшість досліджуваних територіальних громад демонструють низький рівень цифрової доступності. До цієї групи належать Бериславська міська, Борозенська, Калинівська, Кочубеївська, Милівська, Новоолександрівська, Новорайська, Нововоронцовська, Станіславська та Тягинська територіальні громади. У цих громадах електронна участь населення забезпечується переважно лише через офіційні вебсайти без використання спеціалізованих платформ електронної демократії. Така ситуація свідчить про обмежений рівень цифрової інтеграції механізмів громадської участі та недостатню інституційну спроможність громад до розвитку електронного врядування.

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що цифрова доступність є базовою умовою ефективного функціонування електронних петицій, однак сама по собі не гарантує високого рівня громадської участі чи реального впливу електронних ініціатив на управлінські процеси. У низці громад формальна наявність цифрових сервісів не супроводжується активним використанням механізмів електронної демократії, що свідчить про існування розриву між технічною доступністю платформ та реальним рівнем громадської активності населення. На нашу думку, однією з ключових проблем розвитку механізмів електронних петицій у територіальних громадах Херсонської області є нерівномірність цифрової трансформації громад в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення територій. Частина громад демонструє достатньо високий рівень інтеграції сервісів електронної демократії, тоді як у більшості сільських територіальних громад електронні петиції залишаються фрагментарним інструментом комунікації без реального управлінського впливу.

Висновок. Результати проведеного дослідження підтвердили, що цифрова інтеграція механізмів електронних петицій є важливою передумовою розвитку електронного врядування та формування сучасної моделі партисипативного управління в територіальних громадах. Електронні петиції виступають не лише технічним сервісом електронної демократії, а й інституційним інструментом забезпечення громадської участі, який дозволяє консолідувати суспільні ініціативи, формувати локальний порядок денний та посилювати відкритість і підзвітність органів місцевого самоврядування. Проведений аналіз засвідчив, що ефективне функціонування електронних петицій потребує поєднання нормативно-правового забезпечення, розвиненої цифрової інфраструктури, сучасних механізмів електронної ідентифікації та належної організаційної спроможності територіальних громад. Отримані результати дають підстави стверджувати, що цифрова доступність є базовою умовою функціонування механізмів електронної демократії, однак сама по собі не гарантує високої результативності електронних петицій. Реальний вплив цього інструменту на процеси місцевого управління залежить від рівня відкритості органів влади, готовності враховувати громадські ініціативи та інтегрувати їх у стратегічне планування розвитку територій. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання запропонованого індексу для моніторингу цифрової спроможності територіальних громад, визначення пріоритетів цифрової трансформації та формування стратегій розвитку електронної демократії в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України. Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розширенням системи показників оцінювання та переходом до комплексного аналізу ефективності електронних петицій як інструменту впливу громадян на прийняття управлінських рішень.

Автори заявляють про використання генеративного ШІ у процесі дослідження та підготовки рукопису. Відповідно до таксономії GAIDeT (2025), наведені нижче завдання були делеговані інструментам генеративного ШІ за повного людського нагляду: пошук і систематизація літератури; вичитування та редагування; переклад. Використаний інструмент генеративного ШІ: ChatGPT-5. Повну відповідальність за фінальний рукопис несуть автори. Інструменти генеративного ШІ не зазначаються як автори та не несуть відповідальності за кінцеві результати.

Бібліографічний список

- Акімов, А. В., 2018. Електронна демократія як альтернативна форма управління в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*, 29(68), № 3, с. 23–27.
- Бучин, М., 2017. Електронна демократія: основні підходи до трактування. У: *Інформація, комунікація, суспільство 2017: матеріали 6-ої Міжнародної наукової конференції ІКС-2017*. Львів: Видавництво Львівської політехніки, с. 268–269.
- Грицяк, Н. В. та Соловійов, С. Г., 2015. *Електронна демократія*. Київ: НАДУ.
- Діденко, О. Г. та Кульчій, І. О., 2025. Цифрові інструменти як засіб інноваційного управління проєктами у територіальних громадах. *Регіональне управління та місцеве самоврядування та національна безпека*, (7/60). DOI: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2025-7-11178>.
- Доскіч, Л. С., 2022. Електронні петиції на рівні місцевого самоврядування в Україні та Польщі. *Держава і право*, (92), с. 170–181. DOI: <https://doi.org/10.33663/1563-3349-2022-92-170>.
- Кохалик, Х. М., 2025. Упровадження та використання цифрових платформ для громадської участі на місцевому рівні: можливості та виклики. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*, 36(75), № 1, с. 165–170. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.1/27>.

- Лушагіна, Т. В. та Лаптін, І., 2025. Успішні кейси впливу електронних петицій на ухвалення політичних рішень в Україні. *Politicus*, (4), с. 55–60. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-4.8>.
- Михальчук, Б. С., 2024. Електронна участь у територіальних громадах України у часі євроінтеграційних процесів: електронні петиції. *Правова держава*, (54), с. 92–102. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.54.304877>.
- Остап'як, В. І. та Мосора, Л. С., 2026. Електронна демократія як складова цифрового розвитку територіальних громад України. *Актуальні питання у сучасній науці*, (2/44), с. 442–454. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-2\(44\)-442-454](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-2(44)-442-454).
- Піскоха, Н., 2021. Цифрова трансформація місцевого самоврядування: визначення поняття та напрямків утворення цифрових громад. *Аспекти публічного управління*, 9(6), с. 39–45. DOI: <https://doi.org/10.15421/152168>.
- Стовбан, М. П. та Гой, Н. В., 2026. Institutional and Technological Mechanisms for Integrating Digital Services into the Information and Communication Support System for Local Communities. *Public Management and Policy*, (2/18). DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2026.2.15>.
- Clift, S., 2004. *E-government and Democracy: Representation and Citizen Engagement in the Information Age*. Available at: <https://www.publicus.net/articles/cliftegovdemocracy.pdf>.
- Gasco-Hernandez, M., 2024. Reflections on three decades of digital transformation in local governments. *Local Government Studies*, 50(6), pp. 1028–1040. DOI: <https://doi.org/10.1080/03003930.2024.2410830>.
- Halus, O., 2026. Legal Regulation of Electronic Petitions to Local Self-Government Bodies: Analysis of Current Legislation, Municipal Practice, and Draft Law No. 11082. *Problems of Modern Transformations. Series: Law, Public Management and Administration*, (20). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2026-20-01-02>.
- Lindner, R. and Aichholzer, G., 2020. E-Democracy: Conceptual Foundations and Recent Trends. In: *Studies in Digital Politics and Governance*. Cham: Springer. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-27184-8_2.
- Matthews, F., 2021. The value of 'between-election' political participation: Do parliamentary e-petitions matter to political elites? *The British Journal of Politics and International Relations*, 23(3), pp. 410–429. DOI: <https://doi.org/10.1177/1369148120988477>

References

- Akimov, A.V., 2018. Elektronna demokratiia yak alternatyvna forma upravlinnia v Ukraini [Electronic democracy as an alternative form of governance in Ukraine]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Derzhavne upravlinnia*, 29(68), 3, pp. 23–27. (in Ukrainian)
- Buchyn, M., 2017. Elektronna demokratiia: osnovni pidkhody do traktuvannia [Electronic democracy: main approaches to interpretation]. In: *Informatsiia, komunikatsiia, suspilstvo 2017: materialy 6-oi Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii IKS-2017*. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, pp. 268–269. (in Ukrainian)
- Hrytsiak, N.V. and Soloviov, S.H., 2015. *Elektronna demokratiia* [Electronic democracy]. Kyiv: NADU. (in Ukrainian)
- Didenko, O.H. and Kulchii, I.O., 2025. Tsyfrovi instrumenty yak zasib innovatsiinoho upravlinnia proiektamy u terytorialnykh hromadakh [Digital tools as a means of innovative project management in territorial communities]. *Rehionalne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia ta natsionalna bezpeka*, (7/60). DOI: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2025-7-11178>. (in Ukrainian)

- Doskich, L.S., 2022. Elektronni petytsii na rivni mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini ta Polshchi [Electronic petitions at the level of local self-government in Ukraine and Poland]. *Derzhava i pravo*, (92), pp. 170–181. DOI: <https://doi.org/10.33663/1563-3349-2022-92-170>. (in Ukrainian)
- Kokhalyk, Kh.M., 2025. Uprovadzhennia ta vykorystannia tsyfrovych platform dlia hromadskoi uchasti na mistsevomu rivni: mozhlyvosti ta vyklyky [Implementation and use of digital platforms for public participation at the local level: opportunities and challenges]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Publichne upravlinnia ta administruvannia*, 36(75), 1, pp. 165–170. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.1/27>. (in Ukrainian)
- Lushahina, T.V. and Laptin, I., 2025. Uspishni keisy vplyvu elektronnykh petytsii na ukhvalennia politychnykh rishen v Ukraini [Successful cases of the influence of electronic petitions on political decision-making in Ukraine]. *Politicus*, (4), pp. 55–60. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-4.8>. (in Ukrainian)
- Mykhalchuk, B.S., 2024. Elektronna uchast u terytorialnykh hromadakh Ukrainy u chasi yevrointehratsiinykh protsesiv: elektronni petytsii [Electronic participation in territorial communities of Ukraine during European integration processes: electronic petitions]. *Pravova derzhava*, (54), pp. 92–102. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.54.304877>. (in Ukrainian)
- Ostapiak, V.I. and Mosora, L.S., 2026. Elektronna demokratiia yak skladova tsyfrovoho rozvytku terytorialnykh hromad Ukrainy [Electronic democracy as a component of the digital development of territorial communities of Ukraine]. *Aktualni pytannia u suchasnii nautsi*, (2/44), pp. 442–454. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-2\(44\)-442-454](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-2(44)-442-454). (in Ukrainian)
- Piskokha, N., 2021. Tsyfrova transformatsiia mistsevoho samovriaduvannia: vyznachennia poniattia ta napriamkiv utvorennia tsyfrovych hromad [Digital transformation of local self-government: defining the concept and directions for the formation of digital communities]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*, 9(6), pp. 39–45. DOI: <https://doi.org/10.15421/152168>. (in Ukrainian)
- Stovban, M.P. and Hoi, N.V., 2026. Institutional and Technological Mechanisms for Integrating Digital Services into the Information and Communication Support System for Local Communities. *Public Management and Policy*, (2/18). DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2026.2.15>.
- Clift, S., 2004. *E-government and Democracy: Representation and Citizen Engagement in the Information Age*. Available at: <https://www.publicus.net/articles/cliftegovdemocracy.pdf>
- Gasco-Hernandez, M., 2024. Reflections on three decades of digital transformation in local governments. *Local Government Studies*, 50(6), pp. 1028–1040. DOI: <https://doi.org/10.1080/03003930.2024.2410830>.
- Halus, O., 2026. Legal Regulation of Electronic Petitions to Local Self-Government Bodies: Analysis of Current Legislation, Municipal Practice, and Draft Law No. 11082. *Problems of Modern Transformations. Series: Law, Public Management and Administration*, (20). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2026-20-01-02>.
- Lindner, R. and Aichholzer, G., 2020. E-Democracy: Conceptual Foundations and Recent Trends. In: *Studies in Digital Politics and Governance*. Cham: Springer. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-27184-8_2.
- Matthews, F., 2021. The value of ‘between-election’ political participation: Do parliamentary e-petitions matter to political elites? *The British Journal of Politics and International Relations*, 23(3), pp. 410–429. DOI: <https://doi.org/10.1177/1369148120988477>.

Melnykova K.
Petrenko V.
Karnaushenko A.

DIGITAL INTEGRATION OF ELECTRONIC PETITION MECHANISMS INTO THE E-GOVERNANCE SYSTEM OF TERRITORIAL COMMUNITIES

The article examines the theoretical and applied aspects of the digital integration of electronic petition mechanisms into the e-governance systems of territorial communities. The study is grounded in the concept that electronic petitions should be considered not merely as isolated digital services, but as institutional instruments of electronic democracy that enable citizens to participate directly in agenda setting, articulation of local needs, and monitoring of public decision-making processes.

The relevance of the study is обусловлена the rapid digital transformation of public administration, the growing importance of participatory governance, and the need to strengthen civic engagement in the context of decentralization, martial law, and post-war recovery in Ukraine. Particular attention is paid to territorial communities of Kherson region, where the uneven development of digital infrastructure has created significant disparities in access to electronic participation tools.

The purpose of the article is to substantiate the conceptual foundations of integrating electronic petitions into comprehensive digital governance ecosystems, develop a methodological approach for assessing the digital accessibility of electronic petitions, and conduct a comparative analysis of territorial communities in Kherson region to identify their digital capacity to support citizen participation.

The article analyzes the legal and institutional framework governing electronic petitions in Ukraine, including the Law of Ukraine “On Citizens’ Appeals,” local regulations, and operational procedures for submitting and considering petitions. The functional characteristics of the main digital platforms used to implement electronic petitions are examined, including the E-DEM platform, the “VzaiemoDiia” service, and official websites of territorial communities.

The scientific novelty of the study lies in the development of the author’s Digital Accessibility Index (D), which evaluates the level of integration of electronic petitions into local e-governance systems. The index is calculated based on three binary indicators: integration with the E-DEM platform, the use of the “VzaiemoDiia” service, and the availability of a dedicated electronic petition section on the official website of the community. This approach provides a simple and comparable tool for assessing digital readiness and identifying manifestations of the local digital divide.

The proposed methodology was tested using data from 17 territorial communities of Kherson region. The results reveal substantial differences in the level of digital integration. Four communities – Kherson City, Velykooleksandrivska, Vysokopilska, and Daryivska – demonstrated a high level of digital accessibility. Three communities – Bilozerska, Muzykivska, and Chornobaivska – showed a sufficient level. The remaining ten communities were characterized by low digital accessibility, indicating limited integration of specialized e-democracy platforms and insufficient institutional capacity to provide effective digital participation.

The findings confirm that digital accessibility constitutes a fundamental prerequisite for the development of electronic democracy, although it does not automatically guarantee the effective influence of citizens on public decision-making. The practical significance of the study lies in the possibility of applying the proposed index to monitor the digital capacity of territorial

communities, identify disparities in digital development, and support strategic decisions aimed at strengthening electronic democracy in Ukraine.

Future research should extend the methodological framework by incorporating indicators of civic activity, petition success rates, transparency of responses, and the implementation of supported initiatives, enabling a comprehensive assessment of the effectiveness of electronic petitions as a tool of participatory governance and post-war recovery.

Keywords: *electronic petitions; e-governance; e-democracy; digital integration; digital accessibility; digital transformation; digital capacity of territorial communities; digital maturity of communities; public participation; e-participation; local self-government; territorial communities; digital accessibility index; digital inequality; digital infrastructure; participatory governance; decentralization.*

Стаття надійшла до редакції: 10.03.2026.

Прийнято до публікації: 24.03.2026 р.